

Grčke snage su prodrle u Epir i 9. XI zauzele Solun. Za nepuni mjesec dana svi posjedi Turske u Evropi bili su osvojeni, a 3. XI 1912. Porta je zatražila posredovanje velikih sila. Primirje je sklopljeno 3. XII 1912. godine. Ubrzo su u Londonu počeli pregovori o vaspostavljanju mira između Turske i balkanskih saveznika.

“No, od prvog dana u pregovorima Turska je zatezala i pregovori su ostali bez rezultata. Austro-Ugarska je vršila na Tursku pritisak da ne popušta i da Bugarima ne ustupi Jedrene. Takođe da se i prema srpskim i crnogorskim zahtjevima odnosi sa više nepomirljivosti.

Austro-Ugarska diplomatija našla se “sasvim neočekivano” u vrlo teškoj situaciji pred ovako potpuno postignutom pobjedom balkanskih saveznika. Ona se nije nadala takvom razvoju događaja. Mislila je da će Turska izaći kao pobjednik, što bi umnogome omogućilo izgradnju planirane Sandžačke željeznice i drugih važnih strategijskih pozicija u pravcu Soluna. Sada se “iznenada” našla pred pobjedičkom balkanskom koalicijom, ojačalom i teritorijalno uvećanom na račun Turske, a i pred mogućnošću, što nikako nije htjela da dopusti, da Srbija dobije izlaz na more, a Crna Gora da zauzme Skadar. Iz tih razloga Austro-Ugarska je nagovarala Tursku da sa balkanskim saveznicima ne sklapa tako nepovoljan mir, nego u pregovorima da odugovlači. Za to vrijeme očekavala joj je punu, stalnu i otvorenu pomoć i podršku, pa ako bude potrebno, i vojničku potporu.

Crna Gora je odlučno pregleda da od Turaka oduzme Skadar. Njene najjače i najbrojnije snage bile su u toj situaciji koncentrisane prema njemu. Austro-Ugarska se tome suprotstavljala i čak je počela demonstrirati vojskom na granici prema Crnoj Gori.

U međuvremenu londonski pregovori o miru balkanskih saveznika sa Turskom prekinuti su (početkom februara 1913.) i rat je nastavljen. To je Austro-Ugarska i čekala. Nadala se da će u daljem razvoju rata Turska ipak postići neki uspjeh, a možda i da povrti sve izgubljene oblasti. Ali, iako je rat trajao još pet mjeseci, Turska nije mogla ma šta da izmijeni u svoju korist, uprkos svestrane pomoći od strane Austro-Ugarske.

Vudvil Katon:
Crnogorci
iskrcavaju
topove kod
Žabljaka.

Crnogorska vojska je i dalje držala Skadar u opsadi.¹²⁰ Težeći da što prije zauzme Skadar, i time Austro-Ugarsku i druge sile dovede pred svršen čin, kralj Nikola je zamolio srpsku vladu za pomoć. Kraljevoj promemoriji je udovoljeno i srpska Vrhovna komanda odmah u Skoplju (marta 1913.) obratila se Primorski kor pod komandom generala Petra Bojovića. Snage Primorskog kora (30.000 ljudi) su iz Soluna prevezene grčkim brodovljem u Medovu. Pripreme za napad na Skadar vršene su od 4. do 10. aprila, a napad je trebalo da počne 13.

“Komandant srpskog Primorskog kora general Petar Bojović uskladio je na Cetinju sa Kraljem i serdarem Jankom detalje zajedničkog napada na Skadar, pod njegovom komandom. Ali zbog dotadašnje sporosti i odugovlačenja, jednom na Tara-bošu a dvaput na Velikom Bardanjoltu, Velike sile su se pokazale kao brže, pa su riješile da Skadar pripadne Albaniji, što teško da je i moglo biti sporno, ali i to da se operacije protiv Turaka u Skadru obustave...”

Dvadeset i prvog marta 1913. general Bojović se, nakon osmatranja Brdice i Bardanjolta, javio kralju Nikoli i kralj mu stavlja pod komandu svu crnogorsku vojsku oko Skadra (!), moleći ga da pohita sa napadom, jer se boji evropske intervencije. 23. aprila Bojović je primio komandu a 24. je riješio da ubrza

¹²⁰ Jagoš Jovanović, Istorija Crne Gore, CID, Podgorica, 1998, str. 387.